

Sygn. akt VU 5140/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z wniosku Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. Oddział w R.

z udziałem zainteresowanego B. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. Oddział w R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 stycznia 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 324/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia B. Ś. pracownika Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. Oddział w R. w następującej wysokości:

- w miesiącu grudniu 2011 roku - 4532,89zł. na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe i 3911,44zł. na ubezpieczenie zdrowotne;
- w miesiącu styczniu 2012 roku – 7613,77zł. na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe i 6810,83zł. na ubezpieczenie zdrowotne;

Organ rentowy podniósł, że przeprowadzona kontrola wykazała, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodów osiągniętych przez pracownika B. Ś. finansowanych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci „świadczenia weekendowego” wypłaconego w grudniu 2011 roku i „dodatкового świadczenia socjalnego” wypłaconego w styczniu 2012 roku. Organ rentowy podniósł, że pracownicy płatnika za 2011 roku nie składali wniosków o przyznanie ulgowego świadczenia z ZFŚS, nie składali zaświadczeń ani oświadczeń o sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej. Wszyscy otrzymali świadczenia w takiej samej wysokości. Powyższe świadczenia tym samym realizowane były z naruszeniem ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, co oznacza że przyznane świadczenia nie mają charakteru socjalnego i stanowią przychód pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia

26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych. Powyższe skutkuje uznaniem, że od uzyskanego przez pracownika przychodu należy naliczyć składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne.

Płatnik składek odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że wypłaty dokonane przez płatnika na rzecz zainteresowanego B. Ś. w miesiącach grudzień 2011 i styczeń 2012 tytułem świadczenia weekendowego oraz dodatkowego świadczenia socjalnego w ramach ZFŚS – w kwotach wskazanych w zaskarżonej decyzji – nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonej decyzji zarzucił :

1. naruszenie § 2 pkt 19 Rozporządzenia Ministra pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe poprzez jego błędną wykładnię prowadzącą do przyjęcia, że świadczenia wypłacone przez płatnika w ramach ZFŚS stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
2. naruszenie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że wypłaty dokonane przez płatnika w ramach ZFŚS nie miały charakteru socjalnego, w szczególności poprzez błędne uznanie, że o socjalnym charakterze świadczeń wypłacanych pracownikowi decydowała ich wysokość, niezależnie od innych okoliczności świadczących o charakterze tych świadczeń: źródła finansowania świadczeń, celu wypłaty poszczególnych rodzajów świadczeń, procedury ustalania wysokości świadczeń, braku związku wypłacanego świadczenia z rodzajem wykonywanej przez uprawnionego pracy,
3. błędne przyjęcie, że pracodawca wypłacał świadczenia z pominięciem kryteriów socjalnych wymaganych ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i bez indywidualnej analizy sytuacji pracownika.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Postanowieniami z dnia 26 maja 2014 roku Sąd Okręgowy na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę z odwołania płatnika od decyzji z dnia 16 stycznia 2014 numer: (...) do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia VU 380/14.

Na rozprawie w dniu 16 czerwca 2014r. Sąd na wniosek pełnomocnika wnioskodawcy połączył sprawę VU 380/14 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VU 324/14.

Postanowieniem z dnia 16 czerwca 2014 roku Sąd Okręgowy – wobec braku wiadomości o doręczeniu wezwania dla B. Ś. - wyłączył ze sprawy VU 324/14 do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę z odwołania od decyzji z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. Oddział w R. jako pracodawca (płatnik składek), jest zobowiązany do odprowadzania składek do ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych pracowników tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 9 czerwca 2011r. pomiędzy Przedsiębiorstwem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R., Przedsiębiorstwem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział (...) z siedzibą w B., (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w B., gwarantem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. oraz związkami zawodowymi działającymi w (...) Spółka z o.o. w R., w (...) Spółka z o.o. Oddział (...) z siedzibą w B. i w (...) Spółce z o.o. została umowa gwarancyjna dla pracowników obszaru usług transportowych w grupie (...). Umowa gwarancyjna została zawarta w związku z procesem konsolidacji w grupie (...) w obszarze aktywów pozaenergetycznych (usługi

transportowe) dokonanej poprzez przejęcie w dniu 31 marca 2011r. przez Przedsiębiorstwem (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w (...) spółka z o.o. oraz planowane przejęcie zorganizowanej części Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. oraz utworzenie na bazie majątku każdej ze spółek przejmowanych – oddziału Spółki (...) mającego status samodzielnego pracodawcy, w celu zachowania stosownych uprawnień pracowników i związków zawodowych w łączonych podmiotach na podstawie postanowień uchwały z dnia 31 sierpnia 2010r. (...) S.A.

W §6 umowy gwarancyjnej nowy pracodawca (Oddział (...) Spółki z o.o. w R.), Spółka (...) ((...) Spółka z o.o.) zobowiązali się a Gwarant ((...) S.A) zagwarantował, że z dniem przejścia w Oddziale (...) Spółki z o.o. zostanie utworzony zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na okres co najmniej obowiązywania umowy gwarancyjnej. W dniu przejścia stan funduszu Oddziału (...) Spółki z o.o. w R. miał zostać powiększony o środki pieniężne i należności zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przejmowanego zakładu, bez ich przekazywania do ZFŚS Spółki (...) oraz że wysokość odpisu na pracownika w każdym z funduszy u każdego z pracodawców, w okresie obowiązywania umowy, nie będzie niższa niż w Spółce (...) oraz Przejmowanych Zakładach bezpośrednio poprzedzającym dzień przejścia.

(...) Spółki z o.o. w R.) oraz Spółka (...) ((...) Spółka z o.o.) zobowiązali się, a gwarant zagwarantował, że wydatkowanie środków zgromadzonych na funduszach oddziału posiadającego status odrębnego pracodawcy, będzie następować na zasadach przewidzianych w obowiązujących w tych oddziałach regulaminach ZFŚS.

(dowód: umowa gwarancyjna z dnia 9 czerwca 2011r. – k. 71 – 79 akt)

W dniu 29 sierpnia 2011r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. (spółka dzielona), Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. (spółka przejmująca), Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział R. z siedzibą w R. (nowy pracodawca) wraz z organizacjami związkowymi działającymi w Spółce z o.o. (...) podpisali umowę transferową.

Umowa transferowa została zawarta w związku z planowanym na dzień **31 sierpnia 2011r.** połączeniem Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. jako Spółki (...) ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. jako Spółki (...) poprzez podział przez wydzielenie tj. przez przeniesienie części majątku (...) Spółki z o.o. (...) na Spółkę (...) Spółkę z o.o. – w zamian za udziały Spółki (...), które zostaną wydane (...) Spółki (...) oraz przejęcie części zakładu pracy (...) przez **nowo utworzonego pracodawcę Oddział R. - Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z o.o. z siedzibą R..** W wyniku powyższego stroną w dotychczasowych stosunkach pracy z pracownikami przejmowanego zakładu ((...) Spółki z o.o. z siedzibą w B.) stał się z mocy samego prawa oraz zgodnie z § 5 porozumienia – umowy gwarancyjnej z dnia 9 czerwca 2011 roku nowy pracodawca– Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. (...) Oddział R. w R..

Celem zawartego porozumienia było przede wszystkim zapobieżenie jakimkolwiek uszczupleniu praw nabytych przez pracowników pracodawcy dotychczasowego (Spółki z o.o. (...) w B.) transferowanych do Pracodawcy Nowego ((...) Sp. z o.o. Oddział R. siedziba w R.) i praw nabytych przez związki zawodowe reprezentujące prawa i interesy tych pracowników, a wynikających m.in. z regulaminu ZFŚS obowiązującego u pracodawcy dotychczasowego.

W § 3 tego porozumienia pracodawcy jak i Spółka przejmująca zobowiązały się i zagwarantowały, że po połączeniu do pracowników objętych porozumieniem transferowym oraz Związków Zawodowych będą stosowane obowiązujące u pracodawcy dotychczasowego postanowienia (...) z załącznikami, (...) z załącznikami, porozumienia w sprawie gwarancji pracowniczych dla pracowników (...) sp. z o.o. zawartego 25 kwietnia 2008 roku, Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, Zakładowej Umowy Emerytalnej z załącznikami, Porozumienia – Umowy Gwarancyjnej dla pracowników obszaru usług transportowych w grupie (...) z dnia 9 czerwca 2011 roku, a także innych umów i porozumień określonych w tych aktach. Postanowienia powyższych aktów miały być stosowane w brzmieniu obowiązującym w dniu połączenia. (§ 3 ust. 2)

(dowód: porozumienie – umowa transferowa z dnia 29 sierpnia 2011r. k. 65-67 akt)

Spółka z o.o. (...) w wykonaniu zawartego porozumienia w sprawie podziału środków pieniężnych Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przekazała wartość ZFŚS Spółki z o.o. (...) przypadającą pracownikom Zakładu (...) Spółce z o.o. Oddział R. w łącznej wysokości 498.447,87 złotych, z czego kwota 109.200,99 została przekazana od razu na wskazany przez (...) sp. z o.o. rachunek bankowy, natomiast pozostała kwota 389.246,88 złotych, na którą składały się należności wynikające z udzielonych pracownikom pożyczek, miała być przekazywana sukcesywnie począwszy od 2012 roku, w ratach do 30 listopada każdego roku.

(dowód: porozumienie w sprawie podziału środków pieniężnych z ZFŚS – k. 97, załączniki nr 1 do porozumienia – k. 98 akt)

W wykonaniu powyższych porozumień płatnik składek (...) Spółka z o.o. Oddział w R. uzgodnił ze związkami zawodowymi **Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych**. Regulamin ten obowiązywał w okresie od 1 września 2011 roku do 31 maja 2012 roku.

Zakresem działalności socjalnej zgodnie z § 1 pkt 3 Regulaminu było objęte dofinansowanie z Funduszu usług i świadczeń w zakresie różnych form wypoczynku i pomocy finansowej.

Osobami uprawnionymi do korzystania z Funduszu byli:

- pracownicy zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółce z o.o. Oddział R. w R. oraz członkowie ich rodzin,
- emeryci i renciści, dla których (...) sp. z o.o. Oddział R. w R. była ostatnim miejscem pracy poprzedzającym pobranie świadczenia emerytalnego lub rentowego oraz członkowie ich rodzin,
- członkowie rodzin pracowników zmarłych w trakcie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. Oddział R. w R..

Członkowie rodzin zgodnie z § 1 pkt 4.2 regulaminu to mąż, żona, dzieci własne i drugiego małżonka, przysposobione (orzeczenie sądu o przysposobieniu dziecka), w rodzinach zastępczych i będące pod opieką ustanowioną przez sąd – w wieku do 18 lat, a jeżeli się kształcą w szkole i są na wyłącznym utrzymaniu rodziców - w wieku do 25 lat oraz dzieci o orzeczonej niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym, będące pod opieką rodziców bez względu na wiek.

Uprawniony – osoba mogąca korzystać z ZFŚS w rozumieniu § 1 pkt 4.1. - mógł ubiegać się o świadczenie socjalne po przepracowaniu w (...) sp. z o.o. Oddział R. w R. jednego roku. Wyjątek stanowiła „pomoc rzeczowo-finansowa”, która mogła być przyznana z dniem zatrudnienia.

Środkami funduszu administrował pracodawca – dyrektor (...) sp. z o.o. Oddział R. w R. (§ 1 pkt 6.2.). Wysokość udzielonych świadczeń socjalnych zależała od ilości środków zgromadzonych na rachunku Funduszu oraz od kwot przeznaczonych na finansowanie poszczególnych celów zapisanych w rocznym preliminarzu wydatków.

W ramach funduszu – w myśl § 2 tego regulaminu - były realizowane następujące rodzaje działalności socjalnej:

- wypoczynek pracowniczy – działalność ta obejmowała wypoczynek weekendowy – na zasadzie ekwiwalentu pieniężnego.,
- wypoczynek dzieci krajowy lub zagraniczny, pobyt w żłobkach i przedszkolach,
- imprezy okolicznościowe i inne świadczenia,
- pomoc finansowa w postaci zapomóg losowych osobom uprawnionym znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej

Zasady i kryteria przydziału usług i świadczeń w zakresie działalności socjalnej określał § 2 pkt 5. Ekwiwalent pieniężny jako dofinansowanie do wypoczynku weekendowego uprawniony mógł otrzymać (po przepracowaniu jednego roku w (...) sp. z o.o. Oddział R. w R.). Wysokość i termin wypłat ekwiwalentu pieniężnego na wypoczynek weekendowy, każdorazowo miał być uzgadniany ze związkami zawodowymi. Protokół uzgodnień miał być podstawą realizacji świadczenia. Kwota ekwiwalentu pieniężnego miała być zróżnicowana i zależeć od faktu pobierania zasiłku rodzinnego/pielęgniacyjnego przez uprawnionego pracownika (§ 2 pkt 5.1 regulaminu)

(dowód: regulamin z 2011 roku – k. 82-85 akt)

W dniu 21 listopada 2011 roku (...) Spółka z o.o. Oddział R. w R. wraz z przedstawicielami Organizacji (...) działających w Oddziale ustalili wspólne stanowisko w zakresie rozdysponowania środków z ZFŚS na **świadczenia weekendowe** (dla 104 uprawnionych osób) według dwóch ustalonych progów:

- w wysokości 900 złotych dla pracowników pobierających zasiłek rodzinny/pielęgniacyjny,
- w wysokości 850 złotych dla pracowników nie pobierających w/w zasiłku, wypłacone przy wypłacie za miesiąc listopad 2011 roku
- oraz **dodatkowe świadczenie socjalne** w wysokości 885 złotych dla wszystkich uprawnionych (104 osoby)

(dowód: protokół nr (...) – k. 68-70 akt)

W grudniu 2011 roku płatnik wypłacił ze środków ZFŚS wszystkim pracownikom, w tym zainteresowanemu B. Ś. po **850 złotych tytułem świadczenia weekendowego**, a w styczniu 2012 roku po **885 złotych tytułem dodatkowego świadczenia socjalnego** (okoliczność bezsporna).

Przejęci przez płatnika składek ze Spółki z o.o. (...) pracownicy to grupa 104 osób pracowników transportu (kierowców-operatorów). Była to grupa najlepiej zarabiających pracowników, z długoletnim stażem pracy (średni staż to 20 lat), w wieku około 50 – 55 lat, z wynagrodzeniem, które w 2011 roku kształtowało się w granicach 5800-5900 złotych brutto, a w 2012r. około 6500 złotych brutto. Nikt z tych pracowników nie pobierał ani zasiłku rodzinnego ani opiekuńczego. Pracownicy jeżeli mieli dzieci, to albo studiowały albo były już samodzielne.

(dowód: zeznania świadka A. N. protokół rozprawy z dnia 16 września 2014r. od minuty 6: 23 do minuty 27:09, zeznania świadka L. W. protokół rozprawy z dnia 6 listopada 2014 roku nagranie od minuty 03:56 do minuty 22:49, , zeznania A. G. protokół rozprawy z dnia 6 listopada 2014 roku nagranie od minuty 27:53 do minuty 46:19)

Zarobki B. Ś. u płatnika w grudniu 2011r. wynosiły 3682,89zł., a w styczniu 2012r. – 6728,77.

(dowód: listy płac – k. 94, 95 akt)

W okresie od 9 września 2013 roku do dnia 10 października 2013 roku organ rentowy przeprowadził u płatnika kontrolę, która wykazała, że płatnik przy przyznawaniu pracownikom w latach 2011-2013 świadczeń weekendowych oraz dodatkowego świadczenia socjalnego, nie otrzymał, ani też nie żądał od pracowników podania informacji umożliwiających przeprowadzenie indywidualnej analizy sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej każdego z tych pracowników. Tylko dwóch pracowników przedłożyło dokumentację o sytuacji materialnej rodziny, pozostali pracownicy natomiast złożyli wnioski o wypłatę świadczeń w wysokości najniższej – bez wyliczenia dochodu na jedną osobę w rodzinie.

(dowód: protokół kontroli z dnia 10.10.2013r. k. 47-87 akt ZUS, aneks do protokołu kontroli k. 89-90)

W dniu 25 października 2013 roku płatnik składek zgłosił zastrzeżenia i wyjaśnienia do protokołu kontroli.

(dowód: zastrzeżenia k. 91-104 akt ZUS)

Organ rentowy częściowo uwzględnił zgłoszone zastrzeżenia i w dniu 8 listopada 2013 roku wydał aneks nr (...) do protokołu kontroli z dnia 10 października 2013 roku.

(dowód: aneks nr (...) k. 111 akt ZUS, załączniki nr 1 k. 113 akt ZUS, załącznik nr 2 k. 114 akt ZUS)

Płatnik zgłosił kolejne zastrzeżenia do protokołu kontroli z dnia 10 października 2013 roku uzupełnionego aneksem z dnia 23 października 2013 roku.

(dowód: zastrzeżenia k. 115-117 akt ZUS)

ZUS mając na uwadze wyniki kontroli wydał zaskarżoną decyzję, w której stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wyniosła w stosunku do B. Ś.

a) w grudniu 2011 r.

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – 4532,89zł.

- ubezpieczenie zdrowotne – 3911,44 zł.

b) w styczniu 2012 r.

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – 7613,77 zł

- ubezpieczenie zdrowotne – 6810,83 zł.

(dowód: decyzja numer (...) - akta ZUS)

Płatnik nie kwestionował rachunkowych wyliczeń podstaw wymiaru składek ustalonych przez ZUS w zaskarżonej decyzji, a jedynie twierdził, że sporne świadczenia jako świadczenia socjalne, nie powinny być wliczane do podstawy wymiaru składek (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestia sporna w będącej przedmiotem osądu sprawie dotyczy podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników podlegających, z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm. - dalej „ustawa systemowa”), ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i z mocy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu, a także na ubezpieczenie zdrowotne z mocy ust. 1 i 6 oraz art. 83 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity- Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 ze zm.).

Organ rentowy w ramach art. 41 ust. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składki, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na to, że nie są one zgodne stanem faktycznym.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm. - dalej „ustawa systemowa”), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód, o jakim mowa w art. 4 pkt 9 i pkt 10 tej ustawy. Stosownie do powołanego wyżej punktu 9 art. 4 - użyte w ustawie określenie przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia

integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Zgodnie zaś z art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób.

W świetle art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U.2012.361 j.t.) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za nie wykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Treść art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, nie pozostawia żadnych wątpliwości, że wartość środków pieniężnych, które pracownicy płatnika uzyskali w latach 2011-2013r. tytułem świadczeń weekendowych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚŚ), stanowi przychód tych pracowników.

Niektóre przychody są zwolnione z podstawy wymiaru składek. Enumeratywny katalog przychodów, które nie stanowią podstawy wymiaru składek zawiera rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. I tak, zgodnie z treścią § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. wyżej rozporządzenia, podstawy wymiaru składek nie stanowią, **świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych**. Zważywszy, że przepis § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. wyżej rozporządzenia ma charakter wyjątku, od ogólnej zasady podlegania obowiązkowi składkowemu każdego przychodu, to na skarżącym – a nie organie rentowym - spoczywał ciężar dowodu, że wypłacone pracownikom świadczenia weekendowe mieściły się w granicach pomocy finansowej.

Definicję działalności socjalnej zawiera art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994r o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j Dz. U. z 2012, poz. 592). W myśl tego przepisu **działalność socjalna to usługi** świadczone przez pracodawców **na rzecz różnych form wypoczynku**, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialnej-rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową.

Skarżący w latach 2011-2012r. wypłacił z ZFŚŚ wszystkim pracownikom świadczenia w takiej samej wysokości, a mianowicie:

- w grudniu 2011r. świadczenie weekendowe w formie gotówki w kwocie 850zł.;
- w styczniu 2012r. dodatkowe świadczenie socjalne w formie gotówki w kwocie 885zł.;

Bezspornym jest, że w/w świadczenia zostały wypłacone przez płatnika ze środków przeznaczonych na cele socjalne. Były to bowiem środki pochodzące z odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym. Nie ulega także wątpliwości, że wypłacone świadczenia przeznaczone na wypoczynek pracownika stanowiły dla pracowników pomoc finansową, a zatem mieściły się w ramach szeroko pojętej działalności socjalnej. Nie mniej zakwalifikowanie danego świadczenia przyznawanego w ramach funduszu świadczeń socjalnych jako mieszczącego się w ustawowej definicji działalności socjalnej, nie oznacza automatycznie, że wypłacone świadczenie realizuje cele socjalne. O tym, czy świadczenia wypłacane z funduszu świadczeń socjalnych realizują cele socjalne decyduje treść **art. 8 ustęp 1** ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Z treści tego przepisu wynika zaś, że przyznawanie **ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu**

uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Wprawdzie zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, w myśl ustępu 2 art. 8 ustawy, określa pracodawca w regulaminie, ale musi przy tym bezwzględnie uwzględniać treść ust. 1 art. 8 ustawy. Pracodawca nie może zatem ustalić zasad i warunków korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu według dowolnie wybranych przez siebie kryteriów, z pominięciem naczelnej zasady wyrażonej w art. 8 ustęp 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, że przyznawanie tych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu zostało uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. A zatem obowiązujący u danego pracodawcy regulamin, który szczegółowo określa zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu nie może być sprzeczny z treścią ustępu 1 art. 8 ustawy, co oznacza że nie może przyznawać ulgowych usług i świadczeń oraz dopłat z Funduszu w oderwaniu od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu (tzw. kryterium socjalne). O tym zatem czy dane świadczenie wypłacone z funduszu świadczeń socjalnych spełnia kryterium socjalne nie decyduje wyłącznie to, czy świadczenie jest finansowane ze środków Funduszu oraz jego cel (pomoc pracownikom), jak chce skarżący, ale także to czy zostało ono uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu.

Zasady korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych u płatnika w okresie od 1 września 2011r. do 31 maja 2012 r. były regulowane **Regulaminem z 2011r.** uchwalonym przez (...) Spółkę z o.o. Odział R. w uzgodnieniu z działającymi u niego organizacjami związkowymi.

Osobami uprawnionymi do korzystania z ZFŚS u płatnika byli pracownicy zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy, po przepracowaniu u pracodawcy jednego roku oraz członkowie ich rodzin, a także emeryci i renciści oraz członkowie rodzin pracowników zmarłych w trakcie zatrudnienia u pracodawcy. Środkami Funduszu administrował pracodawca – dyrektor (...) Spółka z o.o. Oddział w R.. Wysokość udzielonych świadczeń socjalnych zależała od ilości środków zgromadzonych na rachunku Funduszu oraz od kwot przeznaczonych na finansowanie poszczególnych celów zapisanych w rocznym preliminarzu wydatków.

Zgodnie z §2 Regulaminu 2011r. środki funduszu mogły być przeznaczone na :

1. wypoczynek pracowniczy;
2. wypoczynek dzieci oraz pobyty w żłobkach i przedszkolach;
3. imprezy okolicznościowe i inne wydarzenia;
4. pomoc finansową czyli zapomogi losowe;

W przypadku wypoczynku pracowniczego uprawniony pracownik wnioskodawcy mógł otrzymać ekwiwalent pieniężny jako dofinansowanie do wypoczynku weekendowego (punkt 5.1 § 2 regulaminu 2011). Wysokość i terminy wypłat ekwiwalentu pieniężnego na wypoczynek weekendowy, każdorazowo miały być uzgadniane ze związkami zawodowymi, a **protokół uzgodnień** podstawą realizacji świadczenia. Kwota ekwiwalentu pieniężnego miała być zróżnicowana i zależeć **od faktu pobierania zasiłku rodzinnego lub pielęgnacyjnego** przez uprawnionego pracownika.

Regulamin 2011 był podstawą wypłaty zainteresowanym zakwestionowanych przez ZUS świadczeń weekendowych w grudniu 2011r. oraz dodatkowych świadczeń socjalnych w styczniu 2012r.

Obowiązujący u płatnika w spornym okresie regulamin przewidywał wypłatę z Funduszu Świadczeń Socjalnych świadczenia weekendowego jako dofinansowania do wypoczynku pracowniczego i wprowadzał też kryterium, od którego spełnienia zależała wysokość przyznawanego świadczenia. Regulamin 2011 uzależniał wysokość świadczenia weekendowego od faktu pobierania przez pracownika zasiłku rodzinnego lub opiekuńczego. Pod względem formalnym Regulamin obowiązujący w spornym okresie u płatnika był zgodny z treścią art. 8 ust 1 ustawy o zakładowym funduszu

świadczeń socjalnych. Potwierdza to też załączona do odwołania przez płatnika, sporządzona na jego wniosek, prywatna opinia prawna. Nie oznacza to jednak, jak chce skarżący, że rozdysponowanie środków zgromadzonych na odrębnym rachunku bankowym Funduszu, na cele socjalne wymienione w regulaminie, w oparciu o przyjęte w nim kryterium, przemawia za zasadnością odwołania.

Stanowisko takie nie jest uprawnione. O tym czy środki Funduszu zostały rozdysponowane zgodnie z kryterium socjalnym decyduje sytuacja życiowa, rodzinna i materialna **osób uprawnionych** (art. 8 ust.1 cyt. wyżej ustawy). Oznacza to, że przyjęte kryterium socjalne musi odnosić się nie do jakiegokolwiek sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, ale do sytuacji zatrudnionych u płatnika pracowników. Kryterium socjalne musi być dostosowane do uprawnionej grupy w taki sposób, aby różna sytuacja życiowa, rodzinna, materialna poszczególnych osób wchodzących w skład tej samej grupy (pracowników płatnika) powodowała różną wysokość świadczeń, które otrzymują z Funduszu. W celu ustalenia i wyboru właściwego kryterium socjalnego pracodawca winien przed dystrybucją świadczeń socjalnych ustalić sytuację życiową, rodzinną i materialną swoich pracowników. A następnie do tak ustalonej sytuacji dobrać kryterium, które różnicuje przyznaną im z Funduszu pomoc. Przy czym prawidłowe ustalenie sytuacji materialnej dotyczącej posiadanych zasobów majątkowych i uzyskiwanych dochodów, sprowadza się nie tylko do ustalenia wysokości wynagrodzenia pracownika zatrudnionego u płatnika, ale dotyczy wszystkich osób, z którymi ten pracownik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Z kolei sytuacja rodzinna to przede wszystkim liczba członków rodziny, z którymi pracownik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Natomiast sytuacja życiowa to szczególne okoliczności, które spotykają w pewnych okresach życia człowieka powodując jej pogorszenie, np. w związku z chorobą, śmiercią członka rodziny, utratą mieszkania, utratą pracy. Dopiero te wszystkie informacje pozwalają w prawidłowy sposób ustalić kryterium socjalne, którym winien kierować się płatnik dokonując dystrybucji spornych świadczeń z funduszu socjalnego.

Z zeznań świadka L. W., która uczestniczyła w spotkaniu ze stroną społeczną przed wypłatą świadczeń z Funduszu w grudniu 2011r. jako kierownik działu płac oraz zeznań płatnika A. G. wynika, że większość zatrudnionych u płatnika składek pracowników to osoby przejęte od poprzednika prawnego Spółki z o.o. (...). Są to osoby w przedziale wiekowym 50-55 lat, z co najmniej 20-letnim stażem pracy u tego samego pracodawcy, o zbliżonych wysokich dochodach. Jest to najlepiej zarabiająca grupa. Średnie zarobki pracowników płatnika oscylowały w granicach 5800zł. – 5900zł. w 2011r., oraz 6500zł. w 2012r. Część z nich ma jeszcze na utrzymaniu studiujące dzieci, a pozostali nie mają już nikogo na swoim utrzymaniu. Płatnik oraz związki zawodowe – jak wynika z zeznań A. N. (przedstawiciela związku zawodowego) oraz A. G. (wiceprezesa zarządu skarżącego) mieli rozeznanie w sytuacji materialnej i rodzinnej pracowników. Pomimo to pracodawca wraz ze związkami zawodowymi na spotkaniu w grudniu 2011r. uzależnili wysokość świadczenia weekendowego wypłaconego z Funduszu w grudniu 2011r. od faktu pobierania przez pracownika zasiłku rodzinnego lub zasiłku opiekuńczego. Takie bowiem kryterium socjalne obowiązywało u poprzednika prawnego płatnika w firmie (...). Wiązało się to z tym, że strona związkowa chciała zachować takie same uprawnienia pracowników jak w poprzedniej firmie. O ile jednak w firmie (...) to kryterium było odpowiednim dla zatrudnionych tam osób, gdyż różnicowało przyznawane świadczenia socjalne, to z góry było wiadomym – z uwagi na grupę przejętych pracowników – że u płatnika to kryterium nie doprowadzi do zróżnicowania przyznawanych świadczeń. Nikt bowiem z przejętych pracowników nie był uprawniony do zasiłku rodzinnego lub opiekuńczego. Aby to stwierdzić nie trzeba było nawet czekać do wypłaty świadczenia weekendowego w grudniu 2011r. Takie wnioski można bowiem było wyciągnąć li tylko z analizy akt osobowych przejętych przez płatnika pracowników. W efekcie końcowym w grudniu 2011r. pracodawca wypłacił świadczenia weekendowe wszystkim pracownikom w tej samej wysokości 850zł. Świadczenie to zostało wypłacone na podstawie ustnie złożonego wniosku i ustnie przekazanej informacji, że pracownik nie pobiera zasiłku rodzinnego lub opiekuńczego. Wyższe o 50zł świadczenie weekendowe bo w kwocie 900zł. było przewidziane dla tych osób, które pobierały zasiłek rodzinny lub opiekuńczy, ale takich osób u płatnika nie było.

Kolejnym świadczeniem, które pracodawca wypłacił na podstawie tych samych grudniowych uzgodnień zawartych w protokole nr (...) było dodatkowe świadczenie socjalne w wysokości 885zł. dla wszystkich pracowników (świadczenie to zostało wypłacone w styczniu 2012r.). Obowiązujący u pracodawcy regulamin w ogóle nie przewidywał takiego

świadczenia, a jego wypłata nastąpiła automatycznie, bez próby jakiegokolwiek analizy sytuacji rodzinnej, materialnej i osobistej pracowników.

Przyjęte przez pracodawcę przy wypłacie spornych świadczeń w 2011r. i 2012r. kryterium (fakt pobierania zasiłku rodzinnego lub opiekuńczego), nie doprowadziło do wystarczającego zróżnicowania wysokości wypłaconych pracownikom świadczeń weekendowych.

Taka sytuacja mogła by być uznana za prawidłową tylko wówczas, gdyby sytuacja wszystkich zatrudnionych u płatnika osób była zbliżona. O ile jednak zbliżona sytuacja materialna i rodzinna pracowników może prowadzić do oceny, że przyznanie im świadczeń w tej samej wysokości nie narusza art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, o tyle winna być ona rozpatrywana indywidualnie w sposób zgodny z treścią art. 8 ustęp 1 ustawy, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Oznacza to, że kryterium różnicujące wysokość świadczeń z Funduszu winno być ustalone na skutek analizy indywidualnej sytuacji materialnej i rodzinnej zatrudnionych u płatnika pracowników i dostosowane do tej sytuacji. A tak w przedmiotowej sprawie się nie stało.

Kryterium pobierania zasiłku rodzinnego/opiekuńczego obowiązujące przy wypłacie świadczeń w grudniu 2011r. i styczniu 2012r. nie było przyjęte po indywidualnej analizie sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej uprawnionych pracowników, ale zostało przejęte automatycznie z regulaminu obowiązującego w poprzedniej firmie (...). Jak zeznał płatnik kryterium to było kompromisem płatnika z organizacjami związkowymi. W zamian za to związki zawodowe nie przeciwstawiły się umowie transferowej zawartej pomiędzy płatnikiem a firmą (...), na której płatnikowi bardzo zależało. Przed wypłatą świadczeń w grudniu 2011r. i styczniu 2012r. nikt nie analizował sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej poszczególnych pracowników. Co więcej sytuacja ta – wobec faktu nie pobierania przez pracowników płatnika zasiłku rodzinnego lub opiekuńczego - nie miała jakiegokolwiek wpływu na wysokość wypłaconych pracownikom, w tym zainteresowanemu, świadczeń.

Reasumując należy stwierdzić, że przyjęte przez płatnika kryterium wypłaty spornych świadczeń z ZFŚŚ (pobieranie zasiłku rodzinnego lub opiekuńczego) nie miało charakteru socjalnego, jak tego wymaga art. 8 ustęp 1 ustawy o ZFŚŚ.

Kryteria te zostały bowiem wprowadzone bez analizy indywidualnej sytuacji rodzinnej, życiowej i materialnej uprawnionych pracowników, co spowodowało, że nie były to kryteria odpowiednie dla zatrudnionych u płatnika pracowników, nie doprowadziły bowiem do zróżnicowania wypłaconych im świadczeń, mimo że sytuacja pracowników płatnika nie była taka sama, czy nawet zbliżona.

Kryterium może nie różnicować wypłaty świadczeń z Funduszu i nadal mieć charakter socjalny, tylko wówczas gdy sytuacja wszystkich uprawnionych pracowników jest zbliżona, tego jednak płatnik nie zbadał. Ponadto trudno przyjąć, aby w grupie ponad 100 osób wszyscy mieli zbliżoną sytuację rodzinną, życiową i materialną. Z pewnością rodziny pracowników różniły się od siebie ilością osób, ilością dzieci będących na utrzymaniu, majątkiem oraz łącznymi dochodami. Nie znalazło to jednak odzwierciedlenia w przyznanej im wysokości pomocy z ZFŚŚ, z uwagi na pozorną przyjętych kryteriów podziału tych świadczeń z Funduszu.

Powyższe wyklucza możliwość uznania zastosowanych u płatnika kryteriów za mające charakter socjalny w myśl art. 8 ust 1 ustawy. Przyjęte u płatnika kryteria nie miały na celu zróżnicowania wypłaty świadczeń weekendowych u płatnika, wręcz przeciwnie miały doprowadzić do przyznania wszystkim pracownikom bez względu na ich faktyczną sytuację rodzinną, majątkową i osobistą takich samych świadczeń.

O ile zatem można się zgodzić, że socjalny charakter świadczenia nie zależy od sposobu analizy sytuacji materialnej, rodzinnej lub życiowej uprawnionych do korzystania z ZFŚŚ, jak wynika z prywatnej opinii załączonej do akt sprawy, to jednak zawsze zależy on od wyniku tej analizy. Płatnik może w różny sposób analizować sytuację pracowników, ale wynik tej analizy musi doprowadzić do wypracowania kryterium socjalnego, czyli takiego które będzie dostosowane do sytuacji rodzinnej, życiowej i materialnej pracowników, czego w niniejszej sprawie zabrakło.

Mimo zatem, że wypłacone w oparciu o kryterium pobierania zasiłku rodzinnego lub opiekuńczego świadczenia weekendowe oraz kryterium minimalnego dochodu na jednego członka rodziny miały oparcie w obowiązujących u płatników Regulaminach, to z uwagi na brak charakteru socjalnego przyjętego kryterium, należy uznać za sprzeczne z art. 8 ustęp 1 ustawy o ZFŚS. Regulamin jako akt niższej niż ustawa rangi nie może być z nią sprzeczny. Treść regulaminu sprzeczna z ustawą jest nieważna. W miejsce nieważnych postanowień regulaminu wchodzi przepisy art. 8 ustęp 1 ustawy o ZFŚS.

Płatnik jako gospodarujący środkami funduszu, nie może dokonać podziału środków z funduszu na działalność socjalną w postaci ulgowych świadczeń weekendowych oraz przyznać tych świadczeń poszczególnym uprawnionym pracownikom w oderwaniu od kryterium socjalnego, o którym mowa w art. 8 ustęp 1 ustawy z ZFŚS, nawet jeżeli pozwala mu na to treść obowiązującego u niego regulaminu. Swoboda regulacji w regulaminie zasad przyznawania indywidualnych świadczeń jest bowiem ograniczona ustanowioną przez ustawodawcę w art. 8 ust. 1 ustawy ogólną zasadą, że przyznawanie tych świadczeń ma być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu.

Regulamin wprowadzający kryterium zasiłku rodzinnego/opiekuńczego, nie był dostosowany do potrzeb pracowników zatrudnionych u płatnika, gdyż nie realizował kryterium socjalnego (nie różnicował pomocy). Różna sytuacja pracowników powinna prowadzić do różnicowania świadczeń socjalnych przysługujących im z funduszu. Tymczasem obowiązujące u płatnika Regulamin nie pozwalał dostosować pomocy do indywidualnej sytuacji pracownika i jako taki był sprzeczny z treścią art. 8 ustęp 1 ustawy o ZFŚS. Wszyscy bowiem pracownicy otrzymali świadczenia w jednakowej wysokości, mimo że płatnik nie ustalił, aby ich sytuacja była taka sama. Co więcej płatnik nie podjął nawet jakiegokolwiek próby indywidualnej analizy sytuacji życiowej, rodzinnej i majątkowej każdego z uprawnionych do uzyskania spornych ulgowych świadczeń socjalnych, do czego był zobligowany treścią art. 8 ustęp 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Przyznanie więc przez płatnika składek spornych świadczeń bez indywidualnej analizy sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracowników odbyło się z naruszeniem art. 8 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Nie zmienia tego okoliczność, że przyznanie spornych świadczeń odbyło się za wiedzą i zgodą związków zawodowych. Płatnik składek administrując funduszem socjalnym, nie może tego czynić z pominięciem ustawy i w konsekwencji przez swoje działania uszczuplać zasoby tego funduszu, nawet jeśli odbyłoby się to przy pełnej aprobacie przedstawicieli związków zawodowych (tak. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 marca 2011 roku w sprawie III AUa 541/2010, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 czerwca 2013r. roku w sprawie III AUa 324/13, Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-06-20, I UK 140/12, Opubl: Legalis).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 2012 roku w sprawie I UK 140/2012, stwierdził, że założeniem ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych jest podział środków tego funduszu między uprawnionych według kryterium socjalnego, co wyklucza zasadę równości. Przepis art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wyraźnie wiąże wysokość przyznawanego świadczenia (będącego pomocą finansową w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy) z rozpatrywaną łącznie sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. Taki zaś charakter - pomocy finansowej - miały przyznane w spornym okresie przez płatnika wszystkim pracownikom świadczenia weekendowe. Oznacza to, że ocena zgodności wydatkowanych środków powinna obejmować w niniejszej sprawie także i to, czy przyznanie świadczeń odbyło się zgodnie z kryteriami o jakich mowa w art. 8 ust 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 września 2009 roku w sprawie I UK 121/2009 (OSNP 2011/9-10 poz. 133) stwierdził, że zasada wyrażona w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zakresie w jakim wymaga zastosowania kryterium socjalnego indywidualnie do każdego z uprawnionych, nie doznaje żadnych wyjątków.

Naruszenie przez płatnika składek przy przyznawaniu świadczeń ulgowych finansowanych z Funduszu kryterium socjalnego, legło u podstaw ustalenia przez organ rentowy nowej wyższy podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne, przez wliczenie do niej świadczeń socjalnych wypłaconych zainteresowanemu przez płatnika z tytułu świadczenia weekendowego w grudniu 2011r., oraz z tytułu dodatkowego świadczenia socjalnego w styczniu 2012r. Kwoty te są niesporne.

Sporne świadczenia mimo, że zostały wypłacone ze środków ZFŚŚ zgromadzonych na odrębnym rachunku bankowym, a zatem prawidłowo pod względem formalnym i realizowały cele socjalne (pomoc pracownikom), to zostały przyznane bez faktycznej analizy indywidualnej sytuacji poszczególnych zainteresowanych, czyli bez zastosowania kryterium socjalnego, do którego odwołuje się ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, co wyklucza zwolnienie tych świadczeń z obowiązku składowego .

W istocie zatem sporne świadczenia zostały wypłacone wprawdzie z funduszu świadczeń socjalnych, lecz nie na warunkach wynikających z regulaminu, a więc nie mogły one zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20.06.2012r., I UK 140/12, Opubl: Legalis).

Zgodnie bowiem z dotychczasową linią orzecniczą Sądu Najwyższego, zwolnione od konieczności opłacania składek na ubezpieczenia są tylko takie wypłaty z zakładowego funduszu socjalnego, których dokonano z zastosowaniem kryterium socjalnego, tj. z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14.05.2012r., I UZ 15/12, Opubl: Legalis). W wyroku z dnia 19.09.2009r.(I UK 121/09, Opubl: OSN, rok 2011, Nr 9-10, poz. 133)

Biorąc zatem pod uwagę, że sporne świadczenia nie miały charakteru socjalnego, gdyż ich otrzymanie nie zależało od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu, a zatem nie wiązało się z zastosowaniem przez płatnika kryterium socjalnego z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, należy uznać że świadczenia te stanowią dodatkowe wynagrodzenie pracownika, czyli przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 r. Nr 161, poz. 1106 ze zm.).Nie zachodzi tu przeto wyłączenie przewidziane w § 2 ust. 1 pkt 19 wymienionego rozporządzenia. (por. też wyroki: z 16 sierpnia 2005 r., I PK 12/05, OSNP 2006 nr 11 - 12, poz. 182 i z 16 września 2009r., I UK 121/09, OSNP 2011 nr 9 - 10, poz. 133, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 2011-10-18, III AUa 851/11, Opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2011, Nr 2-3, str. 82, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 29.03.2011r., III AUa 541/2010, OSA 2012/3/5, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 czerwca 2013r. roku w sprawie III AUa 324/13).

Chybionym jest zarzut skarżącego, że przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie wymagają, aby świadczenia z ZFŚŚ zostały przez pracodawcę przyznane pracownikom zgodnie z ustawą o ZFŚŚ. Rozporządzenie jako akt podwykonawczy nie może być sprzeczny z ustawą, która jest aktem wyższej rangi. Wbrew zresztą zarzutom płatnika, z treści tego rozporządzenia nie wynika bynajmniej, aby określało ono szczegółowe zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w oderwaniu od ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Przepis § 2 ustę 1 pkt 19 rozporządzenia wyraźnie stanowi, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych **na cele socjalne** w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Użyty w tym przepisie zwrot „na cele socjalne” oznacza, że tylko te środki wydatkowane w ramach ZFŚŚ nie stanowią podstawy wymiaru składek, które realizują cele socjalne. Z kolei cele socjalne są realizowane wówczas, gdy ulgowe świadczenia są przyznawane pracownikom po analizie

sytuacji materialno-życiowej uprawnionego, jak tego wymaga art. 8 ust 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Końcowej oceny nie zmienia prywatna opinia załączona do akt sprawy. Opinia taka jako dowód prywatny stanowi wyłącznie dowód na to, że osoba która ją sporządziła złożyła oświadczenie zawarte w jej treści. Co więcej opinia ta dotyczy wykładni przepisów prawa, a tych Sąd władny jest dokonywać samodzielnie. Sąd w niniejszej sprawie nie jest związany opinią co do wykładni przepisów prawa

Wobec zatem braku podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.